

BỒI DƯỠNG TÁC PHONG CHỈ HUY CHO HỌC VIÊN Ở CÁC NHÀ TRƯỜNG QUÂN ĐỘI ĐÁP ỨNG YÊU CẦU NHIỆM VỤ KHI RA TRƯỜNG CÔNG TÁC Ở CÁC ĐƠN VỊ CƠ SỞ

Nguyễn Thị Bảy
Tiểu đoàn 1, Sĩ quan Lục quân 2

Tóm tắt: Bài báo phân tích thực trạng bồi dưỡng tác phong chỉ huy cho học viên trong các nhà trường quân đội, chỉ ra những hạn chế về nhận thức, nội dung, phương pháp giảng dạy và đánh giá. Trên cơ sở đó, tác giả đề xuất các giải pháp như: nâng cao nhận thức, đổi mới phương pháp đào tạo, phát huy vai trò giảng viên, xây dựng tiêu chí đánh giá và tăng cường liên kết với đơn vị cơ sở, nhằm giúp học viên sẵn sàng đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ sau khi ra trường.

Từ khóa: bồi dưỡng, tác phong chỉ huy

DEVELOPING COMMAND STYLE FOR CADETS AT MILITARY SCHOOLS TO MEET TASK REQUIREMENTS AT GRASSROOT UNITS AFTER GRADUATION

Nguyen Thi Bay
Battalion 1, Second Military Officers School

Abstract: This paper analyzes the current situation of developing command style for cadets at military schools, highlighting limitations in awareness, content, teaching methods, and assessment practices. Based on this analysis, the author proposes solutions such as raising awareness, innovating training methods, promoting the role of instructors, establishing evaluation criteria, and strengthening coordination with grassroots units. These measures aim to prepare cadets to effectively fulfill their duties upon graduation.

Keywords: training, command style.

Nhận bài: 03/05/2025

Phản biện: 20/05/2025

Duyệt đăng: 23/05/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Tác phong chỉ huy là một biểu hiện cụ thể của năng lực lãnh đạo, quản lý của người sĩ quan trong quá trình thực hiện nhiệm vụ tại đơn vị. Trong bối cảnh hiện nay, khi yêu cầu xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại ngày càng cao, tác phong chỉ huy của đội ngũ sĩ quan, đặc biệt là sĩ quan trẻ mới ra trường, đóng vai trò đặc biệt quan trọng. Một người sĩ quan không chỉ cần có tri thức quân sự vững vàng, thể lực tốt, bản lĩnh chính trị kiên định mà còn phải có phong cách chỉ huy khoa học, quyết đoán, linh hoạt và chuẩn mực.

Thực tiễn cho thấy, ở nhiều đơn vị cơ sở, năng lực chỉ huy của sĩ quan trẻ sau khi tốt nghiệp còn có mặt hạn chế, nhất là về mặt tác phong: thiếu sự quyết đoán, chưa thật sâu sát, chưa linh hoạt trong xử lý tình huống hoặc còn thụ động trong tổ chức thực hiện nhiệm vụ. Điều đó đặt ra yêu cầu cấp thiết phải tăng cường công tác bồi dưỡng tác phong chỉ huy cho học viên ngay từ trong nhà trường quân đội, bảo đảm học viên sau khi tốt nghiệp có thể nhanh chóng thích nghi, làm chủ vị trí công tác và phát huy tốt vai trò cán bộ đầu tàu trong đơn vị.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Thực trạng và những vấn đề đặt ra trong bồi dưỡng tác phong chỉ huy cho học viên

2.1.1. Nhận thức về tầm quan trọng của tác phong chỉ huy còn chưa đồng đều

Mặc dù đa số học viên đã nhận thức được tác phong chỉ huy là một yếu tố quan trọng quyết định sự thành công trong công tác chỉ huy và quản lý ở đơn vị cơ sở, song vẫn còn một bộ phận không nhỏ thiếu ý thức chủ động, nghiêm túc trong việc rèn luyện, hoàn thiện tác phong cá nhân. Điều này có thể bắt nguồn từ nhận thức còn chung chung, chưa được giáo dục một cách hệ thống và sâu sắc về vai trò, ảnh hưởng của tác phong đối với hiệu quả lãnh đạo, chỉ huy.

Bên cạnh đó, do tác phong chỉ huy là một phẩm chất kết hợp cả kỹ năng, thái độ và hành vi, việc định hình và duy trì tác phong chuẩn mực đòi hỏi quá trình bồi dưỡng liên tục, sâu sát, điều này chưa được đảm bảo đầy đủ trong thực tế đào tạo tại một số nhà trường.

2.1.2. Nội dung bồi dưỡng tác phong chỉ huy còn dàn trải, chưa tập trung đúng trọng điểm

Hiện nay, chương trình đào tạo tác phong chỉ huy ở các nhà trường quân đội thường được triển khai dưới dạng các hoạt động lồng ghép như huấn luyện điều lệnh, luyện tập thể lực, học tập lý luận quân sự và thực hành chỉ huy. Tuy nhiên, nội dung chưa được xây dựng một cách chuyên biệt và bài bản nhằm vào từng khía cạnh cụ thể của tác phong như kỹ năng giao tiếp, khả năng tổ chức, quyết

đoán trong xử lý tình huống, phong cách lãnh đạo mềm dẻo nhưng kiên quyết.

Mặt khác, một số nội dung đào tạo vẫn mang tính hình thức, thiếu các tình huống giả lập phức tạp, chưa phát huy hiệu quả tối đa trong việc rèn luyện kỹ năng xử lý các tình huống thực tế đa dạng, đặc biệt trong môi trường đơn vị cơ sở có nhiều áp lực và yêu cầu phức tạp.

2.1.3. Phương pháp giảng dạy, huấn luyện còn truyền thống, thiếu đổi mới và ứng dụng công nghệ

Nhiều nhà trường vẫn áp dụng các phương pháp truyền thống như giảng lý thuyết kết hợp tập huấn thực hành đơn giản mà chưa tận dụng triệt để các phương tiện công nghệ hiện đại, mô phỏng tình huống hay các phần mềm hỗ trợ đào tạo tương tác. Do đó, việc tạo môi trường giả lập giúp học viên rèn luyện phản xạ chỉ huy, xử lý tình huống linh hoạt còn rất hạn chế.

Ngoài ra, việc thiếu các bài tập thực hành mang tính thử thách cao khiến học viên chưa có nhiều cơ hội cọ xát, trải nghiệm sâu sắc các kỹ năng, tư duy chiến thuật và tác phong chỉ huy theo yêu cầu của môi trường làm việc thực tế ở đơn vị cơ sở.

2.2. Vai trò của đội ngũ giảng viên và cán bộ quản lý trong việc hình thành tác phong chưa phát huy tối đa

Một thực tế đáng chú ý là đội ngũ giảng viên, cán bộ quản lý học viên chưa đồng đều về năng lực, kinh nghiệm thực tế chỉ huy và phương pháp bồi dưỡng tác phong. Một số cán bộ còn thiếu gương mẫu trong việc thể hiện tác phong chỉ huy mẫu mực, ảnh hưởng đến việc học viên noi theo và hình thành thói quen tốt.

Cán bộ quản lý học viên chưa sâu sát trong việc theo dõi, đánh giá và hỗ trợ kịp thời các mặt liên quan đến tác phong, dẫn đến việc học viên chưa được định hướng rõ ràng và điều chỉnh hành vi phù hợp trong quá trình học tập, rèn luyện.

Môi trường đào tạo thiếu sự gắn kết chặt chẽ với thực tế đơn vị cơ sở

Việc tổ chức thực tập, trải nghiệm thực tế ở các đơn vị cơ sở tuy đã được quan tâm nhưng còn chưa thực sự hiệu quả và có hệ thống. Các học viên thường được bố trí ở những vị trí chưa đủ thách thức hoặc chưa được giao nhiệm vụ chỉ huy cụ thể, khiến cho việc rèn luyện tác phong chỉ huy thiếu tính thực tế, chưa phát huy hết năng lực của học viên.

Ngoài ra, sự phối hợp giữa nhà trường và các đơn vị quân đội cơ sở trong việc cập nhật yêu cầu, tiêu chuẩn về tác phong chỉ huy và phản hồi kết quả rèn luyện của học viên còn hạn chế, thiếu

đồng bộ và chưa kịp thời. Điều này khiến cho chương trình đào tạo chưa sát thực tiễn, chưa đáp ứng đủ yêu cầu ngày càng cao của công tác chỉ huy ở đơn vị.

Khó khăn trong đánh giá và kiểm tra tác phong chỉ huy

Do tác phong chỉ huy là tập hợp các biểu hiện hành vi, kỹ năng và thái độ, việc đánh giá, kiểm tra gặp nhiều khó khăn về mặt khách quan và chủ quan. Hiện nay, các nhà trường chủ yếu đánh giá tác phong thông qua nhận xét định tính, chưa có bộ tiêu chí chuẩn hóa, rõ ràng, dẫn đến việc khó kiểm soát tiến trình cải thiện tác phong và thiếu sự công bằng, minh bạch trong đánh giá.

2.3. Giải pháp tăng cường bồi dưỡng tác phong chỉ huy cho học viên

2.3.1. Nâng cao nhận thức và xây dựng động cơ đúng đắn cho học viên

Giáo dục chính trị, tư tưởng cần được thực hiện thường xuyên, sâu sắc nhằm giúp học viên nhận thức rõ vai trò, trách nhiệm của người sĩ quan chỉ huy trong bảo vệ Tổ quốc và xây dựng Quân đội hiện đại. Đây là nền tảng tinh thần quan trọng thúc đẩy họ chủ động rèn luyện tác phong chuẩn mực.

Tổ chức các buổi tọa đàm, giao lưu với cán bộ chỉ huy trẻ đã và đang công tác hiệu quả ở các đơn vị cơ sở để tạo sự gắn kết giữa nhà trường và thực tiễn. Những câu chuyện, kinh nghiệm thực tế sẽ giúp học viên hình dung rõ hơn đòi hỏi thực tế về tác phong chỉ huy.

2.3.2. Đổi mới nội dung và phương pháp bồi dưỡng tác phong chỉ huy

Xây dựng chương trình rèn luyện tác phong chỉ huy một cách hệ thống, xuyên suốt, chia thành các giai đoạn từ khi mới nhập học đến sát ngày ra trường, đảm bảo tính kế thừa và phát triển liên tục.

Lồng ghép rèn luyện tác phong trong tất cả các hoạt động: huấn luyện điều lệnh, rèn luyện thể lực, diễn tập thực hành, học kỳ trong quân đội, thực tập chỉ huy. Thông qua đó, học viên không chỉ hiểu lý thuyết mà còn hình thành thói quen ứng xử, phong cách lãnh đạo phù hợp trong thực tế.

Ứng dụng công nghệ mô phỏng tình huống chỉ huy, các phần mềm game chiến thuật để tạo ra môi trường giả lập các tình huống chỉ huy đa dạng, đòi hỏi học viên phản ứng nhanh, xử lý linh hoạt, rèn luyện kỹ năng ra quyết định và quản lý đội ngũ hiệu quả.

Tăng cường tổ chức các bài kiểm tra, đánh giá thực hành tác phong chỉ huy dưới dạng tình huống giả định hoặc thực tế để đánh giá toàn diện khả năng và sự chuẩn mực trong phong cách chỉ huy của học viên.

2.3.3. Phát huy vai trò gương mẫu của đội ngũ giảng viên và cán bộ quản lý học viên

Giảng viên cần là tấm gương về tác phong chỉ huy mẫu mực, tận tâm, có phương pháp sư phạm hiện đại. Họ phải vừa truyền thụ kiến thức, vừa trực tiếp hướng dẫn, chỉnh sửa và phản hồi hành vi, tác phong của học viên kịp thời.

Cán bộ quản lý học viên phải chủ động sâu sát, đồng hành với học viên trong mọi hoạt động, từ sinh hoạt cá nhân đến tổ chức học tập, rèn luyện kỷ luật. Tạo dựng môi trường học tập nghiêm túc, kỷ cương, nhưng cũng đầy động lực và thân thiện, giúp học viên phát triển toàn diện.

Tăng cường đào tạo, tập huấn cho giảng viên và cán bộ quản lý về kỹ năng đánh giá, phản hồi tác phong chỉ huy để đảm bảo việc bồi dưỡng có hiệu quả, hướng đến chuẩn mực chung.

2.3.4. Xây dựng hệ thống tiêu chí đánh giá, phản hồi và hoàn thiện tác phong chỉ huy

Thiết lập bộ tiêu chí đánh giá tác phong chỉ huy cụ thể, rõ ràng, có thể định lượng được, từ việc giao tiếp, tổ chức chỉ huy, xử lý tình huống, đến kỹ năng quản lý đội ngũ và tác phong cá nhân.

Áp dụng đánh giá định kỳ qua cả hình thức tự đánh giá, đồng nghiệp đánh giá và cán bộ quản lý đánh giá.

Phát triển công cụ phản hồi liên tục, ví dụ nhật ký rèn luyện, sổ tay tác phong, giúp học viên chủ động theo dõi, đánh giá và điều chỉnh bản thân.

Kết nối chặt chẽ với các đơn vị cơ sở để lấy ý kiến đánh giá về tác phong của học viên khi thực tập hoặc công tác, qua đó điều chỉnh chương trình đào tạo sát thực tiễn hơn.

2.3.5. Tăng cường liên kết chặt chẽ giữa nhà trường và đơn vị cơ sở

Xây dựng cơ chế hợp tác thường xuyên với các đơn vị quân đội cơ sở nhằm cập nhật yêu cầu, tiêu chí, thực trạng tác phong chỉ huy ở các môi trường công tác thực tế.

Tổ chức “học kỳ tại đơn vị” hoặc các chương

trình thực tập dài hạn, trong đó học viên được giao đảm nhận vai trò chỉ huy thật sự dưới sự hướng dẫn, giám sát của cán bộ đi trước.

Thúc đẩy mô hình “cán bộ dự bị” tại đơn vị để học viên có trải nghiệm thực tế, thử thách bản thân và tích lũy kinh nghiệm thực tiễn trước khi ra trường.

Khuyến khích các buổi tọa đàm, hội thảo chuyên đề giữa nhà trường và đơn vị cơ sở về phương pháp, kinh nghiệm bồi dưỡng tác phong chỉ huy, tạo diễn đàn trao đổi thông tin và học hỏi lẫn nhau.

III. KẾT LUẬN

Tác phong chỉ huy không chỉ là biểu hiện bên ngoài mà còn là kết tinh của phẩm chất, năng lực và bản lĩnh người sĩ quan trong môi trường Quân đội. Việc bồi dưỡng tác phong chỉ huy cho học viên ngay tại các nhà trường quân đội là nhiệm vụ trọng yếu, quyết định trực tiếp đến hiệu quả công tác chỉ huy, quản lý và khả năng hoàn thành nhiệm vụ khi họ ra trường công tác tại các đơn vị cơ sở.

Để đáp ứng yêu cầu xây dựng Quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, các nhà trường quân đội cần xây dựng chương trình bồi dưỡng tác phong chỉ huy bài bản, đổi mới phương pháp giảng dạy – huấn luyện phù hợp với xu thế chuyển đổi số và thực tiễn tác chiến. Đồng thời, phát huy vai trò tiên phong của đội ngũ giảng viên, cán bộ quản lý học viên trong việc làm gương và tạo môi trường rèn luyện tác phong nghiêm túc, hiệu quả.

Quan trọng hơn hết, phải kết nối chặt chẽ giữa nhà trường và đơn vị cơ sở, tạo điều kiện để học viên được trải nghiệm thực tiễn, rèn luyện bản lĩnh và kỹ năng chỉ huy ngay trong quá trình đào tạo. Chỉ có như vậy, thế hệ sĩ quan trẻ mới đủ tự tin, bản lĩnh, tác phong chuẩn mực để hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ khi đứng trong hàng ngũ Quân đội nhân dân Việt Nam, góp phần bảo vệ vững chắc Tổ quốc trong mọi tình huống.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Quốc phòng Việt Nam (2017) “*Hướng dẫn công tác đào tạo sĩ quan chỉ huy trong Quân đội nhân dân Việt Nam*”, Nhà xuất bản Quân đội Nhân dân
2. Nguyễn Văn Bình (2018) “*Nâng cao chất lượng đào tạo sĩ quan chỉ huy trong các nhà trường quân đội hiện nay*”, Tạp chí Khoa học Quân sự, số 4, tr. 45-52.
3. Trần Thị Hồng Nhung (2020) “*Phương pháp bồi dưỡng kỹ năng lãnh đạo và tác phong chỉ huy cho học viên tại các trường sĩ quan*”, Luận văn Thạc sĩ Quản lý Giáo dục, Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh.
4. Lê Minh Tuấn (2019) “*Ứng dụng công nghệ mô phỏng trong đào tạo chỉ huy quân sự*”, Tạp chí Công nghệ Quân sự, tập 12, số 3, tr. 78-85.
5. Phạm Văn Hùng & Nguyễn Thị Lan (2021) “*Đánh giá tác phong chỉ huy của sĩ quan trẻ trong Quân đội nhân dân Việt Nam*”, Tạp chí Khoa học và Công nghệ Quân sự, số 7, tr. 102-110.